

ІННОВАЦІЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Борисова О.В.

кандидат економічних наук, доцент,

Харківський державний університет харчування та торгівлі

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

Ефективне функціонування і розвиток підприємств гостинності України в умовах ринкових відносин визначається стратегічним поведінкою і дозволяє підприємству виживати в конкурентній боротьбі в довгостроковій перспективі. У зв'язку із зростанням ділової активності на ринку підприємств гостинності, що пов'язано із зростанням обсягів і розмаїттям послуг, новими резервами зростання на ринку технологій та фізичних товарів, інноваційне управління є одним з найважливіших факторів, що визначають успіх діяльності підприємств готельного господарства в ринковому середовищі, його фінансову стабільність і конкурентоспроможність. Тому всі компанії в умовах жорсткої конкуренції, мінливої ситуації повинні не тільки концентрувати увагу на внутрішньому стані справ компанії, але і розробляти інноваційну стратегію, яка дозволяла б мобільно реагувати на зміни зовнішнього середовища.

Перспективи розвитку інноваційної діяльності підприємств досить охарактеризовані у відомих наукових працях Г. Гольдштейна, А. Удалова, В. Пастухової та ін. [1, с. 26; 2, с. 18; 3, с. 604]. Дослідження щодо суб'єктів ринку туристичних послуг, індустрії гостинності представлені такими вченими Л. Гонтаржевська, І. Зорін, Т. Каверіна, В. Квартальнов, А. Любіцева та ін. [4, с. 105; 5, с. 4; 6, с. 11]. Через недосконалість досвіду вітчизняних підприємств у стратегічному управлінні у сфері гостинності актуальним є вивчення стратегій інноваційного розвитку світових готельних мереж, визначення перспектив їх розвитку, вивчення провідного досвіду і рекомендацій щодо формування цих стратегій.

Більшість вчених підкреслюють, що інноваційна діяльність спрямована на практичне використання наукового, науково-технічного результату й інтелектуального потенціалу з метою отримання нового продукту або поліпшення продукції, що випускається підприємством, способу його виробництва і задоволення потреб суспільства в конкурентоспроможності здатних товарах і послугах, удосконалення соціального обслуговування тощо [1–6]. Однак кожна сфера діяльності має свої специфічні властивості, які впливають на можливість розвитку інноваційної діяльності підприємств галузі, зокрема й індустрія гостинності, до якої відносяться готелі, аналогічні засоби розміщення та інші підприємства, що приймають туристів, які надають послуги з харчування та інші додаткові послуги (спорт, культурні заходи та ін.).

Інноваційна діяльність у сфері гостинності спрямована на створення і вдосконалення нових продуктів (послуг), розвиток маркетингу, впровадження нових організаційних інновацій (кооперація, франчайзинг, нові форми управління та співробітництва), застосування нових інформаційних технологій у всіх операційних системах (починаючи з бронювання і закінчуючи розміщенням клієнта, а також додаткові інформаційні послуги), втілення сучасних технічних рішень, застосування інших інновацій, які сприяють отриманню суб'єктами індустрії гостинності як економічного, так і соціального ефекту, зміцнюють імідж організацій. Дослідження 30 підприємств (20 готельних підприємств і 10 туристичних фірм) у сфері гостинності м. Харкова і області показали, що:

- організаційні інновації, які пов'язані з розвитком підприємства і туристичного бізнесу в системі і структурі управління здійснювали до 15%;

- маркетингові інновації проводили до 93%;

- періодичні нововведення (продуктові інновації), направлені на зміну споживчих якостей готельного і туристичного продукту втілювали у діяльність до 27% від сукупності підприємств, що досліджувалися.

цього, проведення опитування 150 потенційних туристів, які мають різні цілі поїздки підтвердили, що для більшості клієнтів існують такі основні вимоги, як: безпека послуг (27%); вартість і наявність різних пільг (21%); комфортність, зокрема екологічний

комфорт (19%); рівень транспортування та перевезення туристів і вантажу (19%); інші фактори (4%).

На сучасному етапі глобальними тенденціями інноваційного розвитку готельного господарства, що є є: розвиток спеціалізованих готельних міжнародних ланцюгів, автоматизація підприємств, створення малих готелів та ін. У перспективі готельне господарство стане провідним чинником активізації туризму, інтеграції держави у світові структури міжнародного співробітництва, підвищення ролі національних традицій.

У менеджменті кращих компаній миру, незалежно від моделі, у якій вони існують, незалежно від національної приналежності, проявляються такі риси: клієнт-орієнтований підхід; диверсифікованість бізнесу; активізація людського фактора; використання сучасних інтегрованих інформаційних маркетингових технологій; розвиток партнерських зв'язків, у тому числі через нові організаційні форми управління: глобальні об'єднання, стратегічні альянси, консорціуми, що забезпечують доступ до дешевих ресурсів і важливих ринків збуту; домінування адаптивних структур управління; серйозна робота зі створення й підтримки мікрокультури. Ці інноваційні заходи дозволяють підприємствам не просто реалізувати послугу контрагентові або споживачеві, але й формувати попит, підвищувати ефективність і прибутковість діяльності на ринку.

Характерною рисою процесу глобалізації в галузі є застосування новітніх інформаційних і телекомунікаційних технологій (за результатами досліджень у 2011–2013рр. питома вага онлайн-покупців послуг гостинності досягла 25–30%), які сприяють підвищенню ефективності й удосконалюванню роботи компаній, поліпшенню обслуговування клієнтів, прискоренню всіх оперативних процедур, створенню нових маркетингових методів і розподільчих каналів. Активно використовуються можливості Інтернету, розвивається торгівля послугами в онлайн-режимі. Особливістю цих нововведень є поповнення бази даних, своєчасне оновлення матеріалу, активна маркетингова і рекламна підтримка. Це – показ банерів, проведення конкурсів з метою виявлення найкращих підприємств, заохочення клієнтів, участь у міжнародних виставках, презентації, розміщення веб-сайтів на інших Інтернет-ресурсах, зв'язки з засобами масової інформації та ін.

Прикладом ефективності реалізації інноваційних стратегій, під якими розуміють економічний важіль розвитку та підвищення

конкурентоспроможності підприємств на основі інновацій в підприємствах готельного господарства м. Харкова [7, с.], можна назвати розвиток двох національних керуючих компаній (Premier International і Reikartz Hotel Management), які ефективно працюють в сегменті 4-5 зірок і розвивають готелі 2-3 зірки. Готелі зазначених мереж продемонстрували високі стандарти, що базуються на поєднанні західного та вітчизняного досвіду, враховують сучасні передові технології [8].

Систематизація і узагальнення сучасних досліджень щодо інноваційної діяльності показала, що для стратегічного розвитку сфери гостинності доцільним є кластерний підхід, але вважаємо цей розвиток більш розширеним на основі регіонів, кожен з яких пропонуватиме свій бренд, нові та вже існуючі напрями гостинності (напрями туризму, формати підприємств, рівень комфорту підприємств, додаткові послуги тощо), які враховують нововведення.

Таким чином, для інноваційного розвитку вітчизняних підприємств сфери гостинності вважаємо за необхідне побудову стратегій, які втілюють інновації та сприяють якісному оновленню всіх складових системи управління підприємством (структура, технології, ресурси, персонал, маркетинг, фінанси та ін).

Список використаних джерел:

1. Гольдштейн Г. Я. Стратегический инновационный менеджмент: учеб. пособие / Г. Я. Гольдштейн. – Таганрог: ТРТУ, 2004. – 267 с.

2. Удалов Ф. Е. Элементы инновационной политики / Ф. Е. Удалов // ЭКО. – 2008. – № 6. – С. 7.

3. Борисова О. В. Використання спресе-аналізу для формування ефективної інноваційної політики на підприємствах ресторанного господарства / О. В. Борисова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг: зб. наук. праць. – Харків: ХДУХТ. – 2011. – вип. 2 (11). – С. 601–608.

4. Гонтаржевська Л.І. Ринок туристичних послуг в Україні: Навчальний посібник / Л.І. Гонтаржевська. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2008. – 180 с.

5. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг / О. О. Любіцева. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://tourlib.net/books_ukr/lubiceva_rtp13.htm.

6. Зорин И. В. Туризм как вид деятельности. / И. В. Зорин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tourlib.net/>.

Борисова О. В. Інноваційні стратегії підприємств туризму: сутність, методичні підходи щодо вибору стратегій з використанням Spase-аналізу. / О. В. Борисова. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» .

№6. – Дніпропетровськ: ДДАУ, 2013. – [Інтернет-ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1946&p=1>

7. Туризм и гостиничный бизнес. Индустрия гостепреимства [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://prohotelia.com.ua>.

Щетінін К.В.

студент,

*Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла-Туган Барановського*

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПІДВИЩЕННЯ

На сучасному етапі становлення вітчизняної економіки від ефективності і масштабів залучення іноземних інвестицій залежать стан національного виробництва, рівень технологічного розвитку, структурна перебудова народного господарства. Активізація інвестиційного процесу є вирішальною умовою продовження соціально-економічних перетворень. Реальна економічна ситуація в Україні значно ускладнює інвестиційну діяльність. Обсяг вкладень не забезпечує передумов економічного зростання і навіть повноцінного відтворення наявного стану. Фактично країна існує за рахунок безповоротного споживання успадкованого від радянських часів виробничого потенціалу.

Шляхам вирішення інвестиційних проблем української економіки останнім часом присвячується досить багато наукових праць провідних вчених, а саме: Борщевського В., Гладкової О., Досінчука Х., Колосового О., Лазебника Л., Мельникова О., Омелянович Л., Філіпенко Т., Самовалова В., та ін.

Метою статті є дослідження інвестиційного клімату України, проведення аналізу надходжень прямих іноземних інвестицій в економіку держави, виявлення проблем і перспектив підвищення її інвестиційної привабливості України.

Прямі інвестиції за твердженням Держкомстату - це інвестиція, що передбачає довгострокові взаємовідносини, які відображають тривалу зацікавленість іноземного інвестора в економіці іншої країни. У свою чергу, пряме інвестування передбачає суттєвий